Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2025)0310

Eskalacija rata i humanitarna katastrofa u Sudanu

Rezolucija Europskog parlamenta od 27. studenoga 2025. o eskalaciji rata i humanitarnoj katastrofi u Sudanu (2025/2984(RSP))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Sudanu, posebno onu od 15. lipnja 2023. o humanitarnoj situaciji u Sudanu, posebno o smrti djece koja se nalaze u središtu borbe[1] i onu od 13. ožujka 2025. o ozbiljnoj političkoj i humanitarnoj krizi te krizi ljudskih prava u Sudanu, posebno o seksualnom nasilju i silovanju djece[2],

– uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima i Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima,

– uzimajući u obzir Ženevske konvencije iz 1949. i njihove dopunske protokole,

– uzimajući u obzir napore za mirovno posredovanje u Sudanu, posebno one koje predvode Afrička unija, UN, Međuvladino tijelo za razvoj, Saudijska Arabija i Sjedinjene Američke Države,

– uzimajući u obzir rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a br. 1556 (2004.) i 2736 (2024.) te sve druge relevantne rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a o Sudanu,

– uzimajući u obzir mjerodavne rezolucije Vijeća UN-a za ljudska prava o stanju ljudskih prava u Sudanu,

– uzimajući u obzir odluke Vijeća (ZVSP) 2024/383[3],

---

1 SL C, C/2024/486, 23.1.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/486/oj.
2 SL C, C/2025/3154, 20.6.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3154/oj.
3 SL L, 2024/383, 22.1.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/383/oj.

(ZVSP) 2024/1784[4], (ZVSP) 2024/2655[5], (ZVSP) 2024/3154[6], (ZVSP) 2025/377[7] i (ZVSP) 2025/1481[8] o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Sudanu,

– uzimajući u obzir zaključke Vijeća o Sudanu koje je Vijeće za vanjske poslove odobrilo na sjednici održanoj 20. listopada 2025.,

– uzimajući u obzir izjavu visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku u ime Europske unije od 20. studenog 2025. o Sudanu,

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 23. listopada 2025. o obnovi partnerstva EU-a i Afrike: utvrđivanje zajedničkih prioriteta prije sastanka na vrhu u Angoli[9],

– uzimajući u obzir članak 136. stavke 2. i 4. Poslovnika,

A. budući da se sukob između Sudanskih oružanih snaga (engl. *Sudanese Armed Forces*, SAF) i Snaga za brzu potporu (engl. *Rapid Support Forces*, RSF), koji je započeo u travnju 2023. razvio u najveću i najozbiljniju humanitarnu krizu i krizu zaštite na svijetu, s masovnim raseljavanjem, unutar zemlje i prema susjednim zemljama (s više od 7,2 milijuna interno raseljenih osoba i više od 4,2 milijuna izbjeglica, tražitelja azila i povratnika koji su izbjegli u susjedne zemlje), nesigurnošću opskrbe hranom i raširenim kršenjima ljudskih prava; budući da gotovo dvije trećine sudanskog stanovništva, uključujući 16 milijuna djece, hitno treba humanitarnu pomoć u kontekstu obilježenom masovnim raseljavanjem, glađu, raširenim napadima na civile i humanitarne i zdravstvene radnike te kolapsom osnovnih usluga;

B. budući da je RSF 26. listopada 2025., nakon 18-mjesečne opsade, zauzeo Fašer, nakon čega su uslijedila masovna ubojstva i masovna zlodjela, uključujući prijeka pogubljenja, sustavno seksualno nasilje, mučenja i ciljana ubojstva pripadnika određenih etničkih skupina;

C. budući da je Neovisna međunarodna misija za utvrđivanje činjenica u Sudanu (IIFFM) dokumentirala primjenu silovanja kao posebno okrutnog ratnog oružja, uključujući javno seksualno nasilje i grupno silovanje, kao i korištenje prisilnih brakova, čime su milijuni ljudi

---

4 SL L, 2024/1784, 24.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/1784/oj.
5 SL L, 2024/2655, 9.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2655/oj.
6 SL L, 2024/3154, 16.12.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/3154/oj.
7 SL L, 2025/377, 25.2.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/377/oj.
8 SL L, 2025/1481, 18.7.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/1481/oj.
9 Usvojeni tekstovi, P10_TA(2025)0253.

izloženi opasnosti od rodno uvjetovanog nasilja;

D. budući da je IIFFM u svojem izvješću utvrdio da obje sukobljene strane krše međunarodno pravo i da ta kršenja predstavljaju međunarodne zločine, pri čemu je RSF počinio ratne zločine i zločine protiv čovječnosti, dok je SAF počinio kršenja međunarodnog humanitarnog prava i prava o ljudskim pravima koja se također smatraju ratnim zločinima; budući da kršenja koja su počinile obje strane uključuju etnički i vjerski motivirano nasilje, izgladnjivanje kao ratno oružje, masovno seksualno nasilje (uključujući silovanje djece), prisilno novačenje djece, proizvoljna pritvaranja i druga teška kršenja;

E. budući da obje strane koriste humanitarnu pomoć kao oružje, što humanitarnim organizacijama otežava slobodan i neometan pristup potrebitima;

F. budući da sve zemlje koje vrše vanjski utjecaj na Sudan imaju značajnu ulogu u produljenju sukoba unutar te zemlje;

G. budući da sve sukobljene strane krše međunarodna ljudska prava i humanitarno pravo, pri čemu se većina tih kršenja može smatrati ratnim zločinima; budući da se postupanje RSF-a, koje uključuje proganjanje i istrebljenje, može smatrati i zločinom protiv čovječnosti i da njegove taktike uključuju sustavne napade na civile, zastrašivanje stanovništva, novinara i medijskih djelatnika te nastojanja da se destabilizira institucijski autoritet;

H. budući da su posebno ugrožena djeca te da je UNICEF izvijestio o nekoliko stotina slučajeva silovanja djece od početka 2024.; budući da se očekuje da su stvarne brojke mnogo veće; budući da velik broj djece u Sudanu ne može pohađati školu zbog trenutačnih zatvaranja i raseljavanja, što ih izlaže povećanim rizicima i uskraćuje im pristup obrazovanju;

I. budući da je EU toj regiji namijenio 273 milijuna EUR, uključujući 161 milijun EUR posebno za Sudan;

J. budući da EU i dalje pruža hitnu spasonosnu pomoć koja se temelji na potrebama i vodi humanitarnim načelima kako bi se najugroženijima osigurala neposredna pomoć i zaštita, kako bi se pružila osnovna pomoć i pratila kršenja ljudskih prava te kako bi se odgovorilo na ozbiljnu krizu u pogledu sigurnosti opskrbe hranom i prehrane u toj zemlji i pružila humanitarna pomoć za osnovne usluge; budući da su ženske organizacije, odbori otpora i članovi lokalne zajednice zaduženi za hitne intervencije i dalje ključni za zaštitu civila i dokumentiranje kršenja prava;

K. budući da se taj rat ponekad smatra ratom preko posrednika u kojem je Sudan postao bojište na kojemu se vode borbe za prirodne resurse kao što su zlato, gumi arabika, željezna ruda, bakar i uranij;

L. budući da je Parlament u svojoj rezoluciji iz listopada 2025. o obnovi partnerstva EU-a i Afrike pozvao sve aktere da povećaju transparentnost i stvarno zabrane ulazak svih „krvavih” minerala u EU;

M. budući da Fond Ujedinjenih naroda za stanovništvo (UNFPA) i njegovi partneri i dalje pružaju usluge reproduktivnog zdravlja i zaštite, ali su nedavni rezovi u međunarodnom financiranju prisilili UNFPA-u da se povuče iz više od polovice od 93 zdravstvene ustanove koje je podupirala u Sudanu, što znači da je trenutačno u funkciji tek svaka četvrta ustanova koja pruža kliničku potporu žrtvama silovanja;

1. najoštrije osuđuje teška zlodjela koja su pripadnici RSF-a počinili u Fašeru i u ostatku Sudana, uključujući raširena, etnički motivirana ubojstva i nasilje, silovanje i seksualno ropstvo, mučenje, prisilne nestanke, napade na bolnice i humanitarne ustanove te namjerno izgladnjivanje civila, a koja bi mogla predstavljati genocid;

2. oštro osuđuje eskalaciju nasilja u Sudanu i ozbiljna kršenja međunarodnog prava koja su počinile sve strane; naglašava da ne postoji održivo vojno rješenje sukoba u Sudanu te da nastavak neprijateljstava nanosi neprihvatljivu patnju civilima te predstavlja sve veći rizik za regionalni mir i sigurnost;

3. oštro osuđuje teška i sustavna kršenja međunarodnog humanitarnog prava i ljudskih prava koja su počinili RSF i SAF, uključujući neselektivne napade na civile, etnički motivirano nasilje, seksualno nasilje, mučenje, korištenje djece vojnika, napade na bolnice i humanitarne ustanove te namjerno izgladnjivanje civila, a koja bi mogla predstavljati genocid;

4. oštro osuđuje aktualni sukob u Sudanu, koji već treću godinu zaredom uzrokuje gubitak tisuća života i goleme poteškoće za sudanski narod te predstavlja ozbiljnu prijetnju stabilnosti i sigurnosti u široj regiji;

5. oštro osuđuje kontinuirano nasilje koje su počinili pripadnici i jednih i drugih oružanih snaga u Sudanu kao i ozbiljna kršenja međunarodnih ljudskih prava i humanitarnog prava koja su počinile sve strane; osuđuje blokiranje i pljačku humanitarne pomoći te napade na humanitarne i zdravstvene radnike, članove hitnih intervencijskih službi i borce za ljudska prava, što predstavlja ozbiljno kršenje temeljnih prava i međunarodnog humanitarnog prava;

6. izražava svoju punu solidarnost sa sudanskim narodom, posebno s onima koji se nalaze u područjima koja su najteže pogođena posljedicama opsade, gladi, raseljavanja i neselektivnih napada, i odaje počast lokalnim, dobrovoljnim i međunarodnim humanitarnim radnicima koji djeluju u ekstremnim uvjetima, uključujući skupine za uzajamnu pomoć kao što su sobe za odgovor na hitne situacije; odaje

počast sudanskim organizacijama civilnog društva, odborima otpora te pokretima žena, radnika i mladih;

7. žali zbog seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja nad ženama i djevojčicama, uključujući silovanje, seksualno ropstvo i prisilne brakove, kojim se borci naveliko i sustavno koriste kao ratnom taktikom; poziva na hitne odgovore, sa žrtvama u središtu, uključujući medicinsku, psihosocijalnu i pravnu potporu; odlučno poziva sve strane da hitno prestanu s kršenjima i osiguraju da se počinitelji privedu pravdi; ističe da je u svim humanitarnim odgovorima i odgovorima za izgradnju mira potrebno dati prednost zaštiti žena i djece;

8. ponovno potvrđuje suverenitet, neovisnost, jedinstvo i teritorijalnu cjelovitost Sudana; poziva EU, njegove države članice i sve sudanske i međunarodne aktere da poštuju suverenitet, jedinstvo i teritorijalnu cjelovitost Sudana te legitimnost civilne vlade u Kartumu; odbacuje svaki pokušaj stvaranja paralelnih ili suparničkih vlasti ili političkih struktura u područjima pod kontrolom RSF-a;

9. ističe da je odgovornost za okončanje sukoba prvenstveno u rukama vodstva RSF-a i SAF-a te s njima povezanih paravojnih postrojbi, kao i onih koji im pružaju izravnu ili neizravnu potporu; poziva sve vanjske aktere da poduzmu potrebne mjere kako bi se zaustavila prodaja ili isporuka oružja i druge vojne opreme svim stranama u skladu s embargom na oružje uvedenim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a 1556 (2004) i 1591 (2005);

10. osuđuje sve oblike vanjskog upletanja kojima se potpiruje rat u Sudanu, uključujući prijenose oružja, raspoređivanje plaćenika, krijumčarenje zlata i nezakonite financijske mreže, kojima se podriva suverenitet Sudana i izravno doprinosi masovnim zlodjelima, te naglašava da takva djelovanja mogu podrazumijevati međunarodnu odgovornost; poziva na hitnu obustavu regrutiranja plaćenika i pružanja zaliha te vojne ili logističke potpore RSF-u i povezanim paravojnim postrojbama;

11. naglašava središnju ulogu sudanskog civilnog društva, odbora otpora, sindikata, organizacija žena i mladih, manjinskih i marginaliziranih zajednica te drugih lokalnih aktera u svakom političkom rješenju; poziva EU da prednost da njihovu sudjelovanju, zaštiti i osiguravanju resursa, među ostalim izravnim, fleksibilnim financiranjem i inicijativama za osiguravanje sigurnog prostora za djelovanje;

12. poziva na ponovnu uspostavu i jačanje vladavine prava, preuzimanja odgovornosti, poštovanja međunarodnog prava, uključujući međunarodno humanitarno pravo i pravo o ljudskim pravima, te pravde u Sudanu; naglašava da budućnost Sudana ne mogu oblikovati nasilne ekstremističke skupine i mreže, čiji destabilizirajući utjecaj već dugo raspiruje nasilje i potiče

nestabilnost u Sudanu i diljem regije; zahtijeva hitan prekid neprijateljstava i poziva sve strane da započnu smislen dijalog kako bi se okončao sukob i uspostavio prijelaz na civilno demokratsko upravljanje; poziva sve treće aktere da podrže diplomatske mjere kako bi se osigurao prekid neprijateljstava; osuđuje sve slučajeve kršenja embarga UN-a na oružje; ponovno potvrđuje da je tranzicija pod istinskim vodstvom civila jedini održivi put prema trajnom miru u Sudanu; snažno podupire napore Afričke unije i regionalnih partnera u olakšavanju mirovnog procesa; ističe da sudansko civilno društvo, posebno organizacije pod vodstvom žena, mora biti u središtu mirovnih pregovora i voditi proces tranzicije; potiče EU i njegove države članice da u tu svrhu proaktivno doprinose mirovnim pregovorima s partnerima u međunarodnoj zajednici te da politički i financijski podupiru sudansko civilno društvo, organizacije pod vodstvom žena, borce za ljudska prava i novinare;

13. zahtijeva da se otvore sigurni humanitarni koridori, posebno prema Fašeru, Kadugliju i El Obeidu, te da ih Ujedinjeni narodi i Afrička unija nadziru i provjeravaju kako bi se osigurala usklađenost; naglašava da EU mora aktivno promicati i podupirati provjerljiv prekid vatre kao preduvjet za bilo kakav održiv mirovni proces;

14. poziva na hitan, siguran i neometan pristup humanitarnoj pomoći za svo pogođeno stanovništvo, bez obzira na to gdje se nalazilo, te zahtijeva da obje strane prestanu instrumentalizirati tu pomoć kao oružje; potiče sve sukobljene strane da bez odgode uklone sve prepreke isporuci humanitarne pomoći te da osiguraju trenutačan, bezuvjetan, siguran i neometan pristup humanitarnoj pomoći, prekinu s namjernim ometanjem i zaštite civile; poziva na pružanje potpore susjednim zemljama koje primaju sudanske izbjeglice;

15. poziva zaraćene strane da bez odgode ponovno uspostave komunikacijske usluge diljem Sudana i okončaju prekide pristupa internetu kojima se krši pravo sudanskog naroda na informacije, ometa pružanje humanitarnih i hitnih usluga, utječe na sigurnost i zaštitu civila te ometa ključno praćenje aktualnih kršenja međunarodnih ljudskih prava i humanitarnog prava kao i izvješćivanje o njima;

16. žali zbog masovnih ubojstava, smaknuća i seksualnog nasilja počinjenih u Fašeru i okolici tijekom i nakon napada RSF-a; izražava duboku zabrinutost zbog izvješća o kontinuiranim otmicama i nemogućnosti pristupa humanitarnoj pomoći; posebno osuđuje ciljane napade na civilnu infrastrukturu, uključujući uništavanje džamija i crkava, te poziva na zaštitu vjerskih manjina i njihova prava na prakticiranje vjere;

17. potiče zaraćene strane da odmah prekinu neprijateljstva, zaustave sve napade na civile i civilnu infrastrukturu, obustave napade na infrastrukturu i humanitarnu pomoć, okončaju korištenje izgladnjivanja i seksualnog nasilja kao ratnog oružja, prekinu

novačenje i iskorištavanje djece vojnika te da dopuste neometan pristup humanitarnoj pomoći u cijeloj zemlji, uspostave humanitarne koridore, pronađu sporazumno rješenje i ispune svoje obveze iz Deklaracije iz Džede; izražava duboku zabrinutost zbog alarmantnog pogoršanja humanitarne krize u Sudanu jer je taj sukob prouzročio i nastavlja potpirivati najtežu humanitarnu katastrofu u svijetu, pri čemu je u nekim dijelovima zemlje potvrđena glad; također izražava zabrinutost zbog posljedica masovnih migracija prema susjednim zemljama;

18. poziva sve strane da odmah prekinu raširenu upotrebu silovanja i svih drugih oblika seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja kao ratnog oružja; poziva na potporu zaštiti, skrbi, liječenju i psihosocijalnoj pomoći namijenjenima osobama koje su preživjele seksualno nasilje;

19. poziva zaraćene strane da prekinu ciljane napade i uznemiravanje sudanskih aktivista, boraca za ljudska prava, novinara i predstavnika civilnog društva;

20. poziva sve strane da poštuju svoje obveze u skladu s međunarodnim humanitarnim pravom i pravom o ljudskim pravima poduzimanjem svih mogućih mjera za zaštitu civila i civilnih objekata; naglašava da rješavanje problema žena i djevojčica u Sudanu, a posebno aktualnog seksualnog nasilja povezanog sa sukobima, mora biti prioritet u naporima usmjerenima na rješavanje sukoba u Sudanu; naglašava potrebu za dostatnom potporom hitnim socijalnim službama i pružanjem posebne potpore mehanizmima zaštite, skrbi, liječenja i podrške za osobe koje su preživjele seksualno i rodno uvjetovano nasilje;

21. poziva države koje graniče sa Sudanom da otvore svoje granice sudanskim izbjeglicama te poziva EU i njegove države članice da brzo povećaju iznos sredstava za hitne slučajeve za humanitarni odgovor u Sudanu i u izbjegličkim kampovima u susjednim zemljama;

22. ističe da postoji ozbiljna opasnost od širenja sukoba u Sudanu na druge ranjive regije, kao što su Rog Afrike i Sahel, te da je ozbiljno zabrinut zbog učinaka sudanske krize na nezakonite migracijske tokove prema Europi;

23. potiče Vijeće i Komisiju da preuzete obveze EU-a u pogledu humanitarne pomoći za Sudan i regiju u iznosu od 273 milijuna EUR zadrže i dodatno povećaju, pri čemu treba osigurati da ta sredstva dospiju do onih kojima su najpotrebnija;

24. zahtijeva da se počinitelji svih kaznenih djela protiv sudanskog naroda bez odgode privedu pravdi; poziva EU i države članice da podrže proširenje nadležnosti Međunarodnog kaznenog suda na cijeli Sudan, uspostavu neovisnog pravosudnog mehanizma, u skladu s preporukama Neovisne međunarodne misije za utvrđivanje činjenica (IIFFM) u Sudanu te pokretanje postupaka na nacionalnoj razini u okviru univerzalne jurisdikcije;

25. naglašava da je preuzimanje odgovornosti pravni i moralni imperativ; ističe da pravda ne može čekati i da međunarodna zajednica mora odlučno djelovati kako bi kazneno gonila odgovorne u skladu s međunarodnim pravom;

26. poziva na brze, učinkovite, temeljite, neovisne, nepristrane i transparentne istrage kako bi se počinitelji, uključujući one u zapovjednom lancu, pozvali na odgovornost;

27. poziva EU i njegove države članice da udvostruče diplomatske napore prema objema zaraćenim stranama i da iskoriste sve instrumente koji su im na raspolaganju kako bi osigurali pristup svim mehanizmima utvrđivanja odgovornosti, da hitno odgovore na teška kršenja ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava u Sudanu te da počinitelje tih kršenja privedu pravdi;

28. naglašava da su trenutačne mjere ograničavanja EU-a važne, ali da je i dalje jasno da su nedovoljne da bi se zaustavila zlodjela koja se čine; stoga poziva na dublji i trajni diplomatski angažman, posebno preko posebne predstavnice EU-a za Rog Afrike Annette Weber, i konkretne mjere u pogledu pozivanja na odgovornost usmjerene i na počinitelje i na njihove supočinitelje diljem svijeta; usto poziva na imenovanje posebnog izaslanika EU-a za Sudan koji će imati snažan mandat za koordinaciju djelovanja EU-a, povezivanje s regionalnim partnerima, olakšavanje diplomatskog angažmana i osiguravanje dosljedne potpore sudanskom civilnom društvu, borcima za ljudska prava, novinarima i demokratskim akterima;

29. potiče EU da u okviru globalnog režima sankcija EU-a u području ljudskih prava primijeni ciljane sankcije na ključne zapovjednike RSF-a i SAF-a, uključujući generale Abdela Fattaha al-Burhana i Muhammada Hamdana Dagala, zvanog Hemedti, i njihove mreže, kao i na financijere i vanjske pomagače, zbog njihove odgovornosti za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava;

30. poziva Vijeće da hitno pokrene postupak procjene kako bi se utvrdilo ispunjava li RSF kriterije za uvrštenje na restriktivni „popis terorista” EU-a i da osigura strogo preispitivanje konkretnih dokaza o njegovu postupanju te, ako je to opravdano, da ga države članice EU-a jednoglasno uvrste na popis;

31. poziva potpredsjednicu Komisije / visoku predstavnicu Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Komisiju, Vijeće i države članice da, uzimajući u obzir svoje obveze u okviru Konvencije UN-a o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida, poduzmu snažne mjere i blisko surađuju s međunarodnim partnerima kako bi se spriječio genocid u Sudanu;

32. potiče sve sukobljene strane da konstruktivno pristupe uključivim pregovorima o prekidu vatre te ističe hitnu potrebu za vjerodostojnim i uključivim procesom posredovanja; poziva sve vanjske aktere koji zaraćene strane izravno ili neizravno opskrbljuju

oružjem ili im pružaju financijsku potporu ili potporu bilo koje druge vrste da odmah obustave tu potporu i da poštuju UN-ov embargo na oružje; konstatira da je postojeći embargo na oružje ograničen na Darfur i poziva na njegovo proširenje na cijeli Sudan;

33. pozdravlja zajedničku izjavu četiriju strana (Quad) (Egipta, Saudijske Arabije, Ujedinjenih Arapskih Emirata i Sjedinjenih Američkih Država) od 12. rujna 2025. o okončanju sukoba u Sudanu te podsjeća da je to i dalje jedini priznati format posredovanja u tom sukobu; izražava potporu Afričkoj uniji i Međuvladinom tijelu za razvoj u njihovim naporima da koordiniraju međunarodni i bilateralni pritisak na sve strane kako bi se osigurao prekid vatre, poboljšao pristup humanitarnoj pomoći i ponovno pokrenuo uključiv politički dijalog, u suradnji s partnerima kao što su EU, Liga arapskih država i Ujedinjeni narodi;

34. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije / visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, vladama i parlamentima država članica, Afričkoj uniji, glavnom tajniku Ujedinjenih naroda, Vijeću Ujedinjenih naroda za ljudska prava, Međunarodnom kaznenom sudu i vlastima Sudana.